

Samenvatting

Als gevolg van een aantal waterstaatkundige werken ligt de landsgrens tussen België en Nederland niet meer in de zogenaamde “talweg” (midden van de waterloop) maar daarbuiten. Daardoor is er een schiereiland ontstaan aan Nederlandse zijde waarop door de Belgische autoriteiten niet meer adequaat gehandhaafd kan worden vanwege het feit dat dit niet bereikbaar is vanaf het Belgisch grondgebied. Een grenscorrectie is daarom gewenst.

Om te komen tot een snelle en formele overdracht wordt voorgesteld om een “Memorandum of Understanding” op te stellen op basis waarvan de grensoverdracht wordt geregeld. Alle relevante partijen zijn betrokken bij het opstellen van het Memorandum. De gemeente Maastricht is vertegenwoordigd in het zogenoemde afstemmingsoverleg waarin werkafspraken worden gemaakt en waarin het Memorandum wordt voorbereid. De ondertekening daarvan kan, na mandatering, plaatsvinden door de Commissaris van de Koning in de provincie Limburg.

Beslispunten

- Akkoord te gaan met het aangaan van het “Memorandum van Overeenstemming” aangaande de grensoverdracht tussen Nederland en België.

Besluit Burgemeester en Wethouders 17 mei 2016:

Conform.

1. Aanleiding

In de periode 1960 tot 1980 hebben in de Maas tussen Visé en Maastricht waterkundige Werkzaamheden plaatsgevonden die onder andere hebben geleid tot een wijziging van de loop van de Maas. Door deze werkzaamheden zijn gronden die aan België toebehoren “aangeland” aan Nederlands grondgebied en vice versa. Over de weg zijn deze stukken grond niet bereikbaar vanuit het eigen land. Gevolg hiervan is dat op de aan België toebehorende schiereilandjes niet adequaat kan worden gehandhaafd, waardoor er veel overtredingen en ook vormen van overlast plaatsvinden. Als gevolg van de gerealiseerde werkzaamheden stemt ook de beschrijving van de rijksgrens, zoals verwoord in het verdrag van 1839, niet meer overeen met de feitelijke situatie.

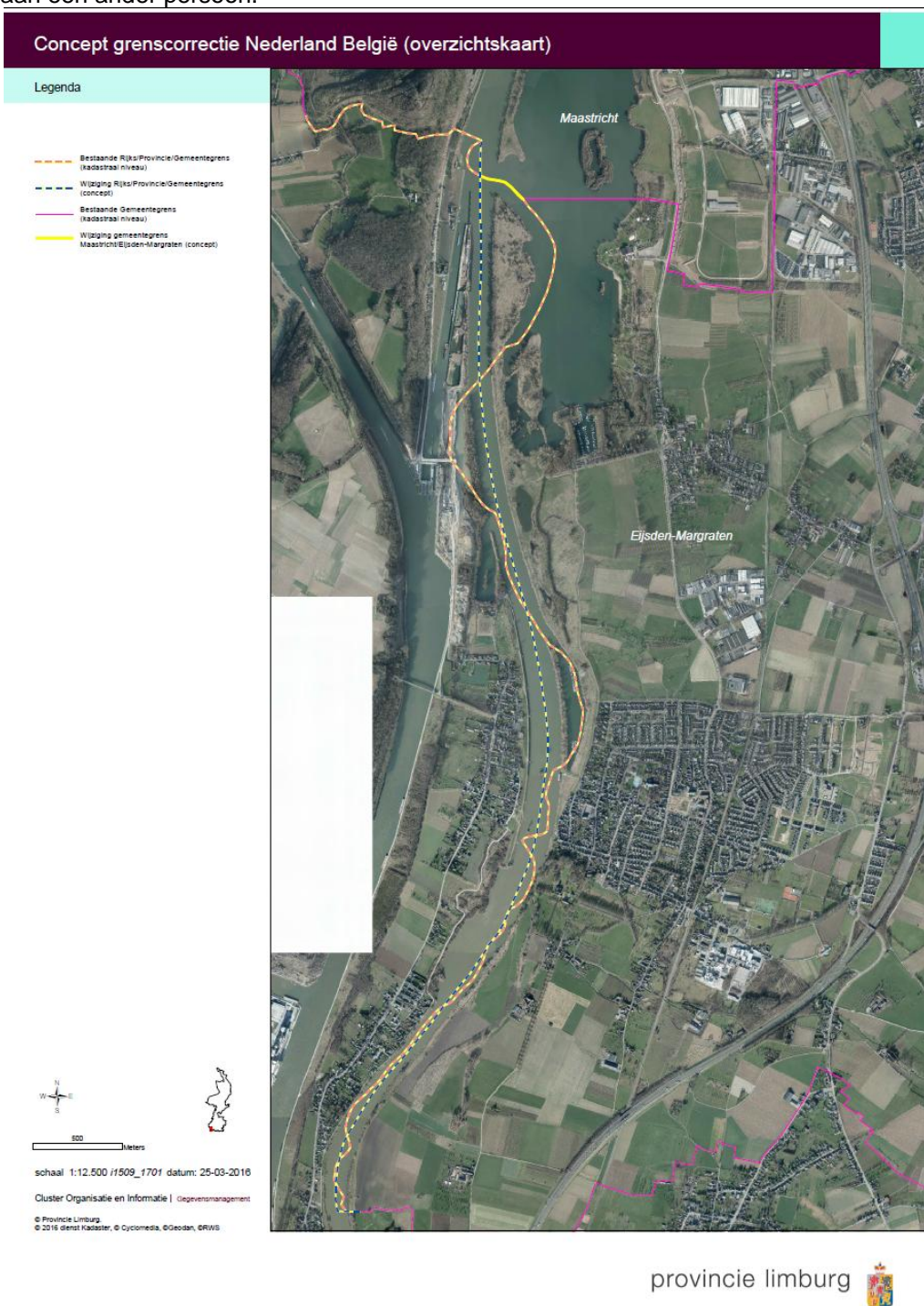
Rond 2000 en in 2005 hebben reeds gesprekken plaatsgevonden om de problemen die op de schiereilandjes zijn ontstaan, op te lossen. Na een herhaald verzoek in 2010 en 2011 door de burgemeester van Eijsden-Margraten, de politie-eenheid Limburg en de Commissaris van de Koning aan het ministerie van Buitenlandse Zaken zijn de beide landen tot de wil gekomen om de geconstateerde problematiek op te lossen door middel van een correctie van de rijksgrens. Door en namens de CdK is, op verzoek van het ministerie van Buitenlandse Zaken, het proces om hiertoe te komen opgestart en vindt er vanuit de provincie Limburg coördinatie plaats en wordt de voortgang bewaakt.

Op grond van het *“Reglement voor het plaatsen der rijksgrenspalen tusschen het Koninkrijk der Nederlanden en dat van België , gevoegd bij de grensovereenkomst”*, dat op 8 augustus 1843 in Maastricht is getekend, is de procedure om te komen tot de beoogde correctie van de rijksgrens in gang gezet. Conform dit reglement hebben, op verzoek van het ministerie van Buitenlandse Zaken, de Commissaris van de Koning en de Gouverneur van Luik de leden van de gemengde ad hoc commissie benoemd. Deze commissie heeft in mei 2014 middels een proces-verbaal advies uitgebracht over de wijze waarop de rijksgrens aangepast zou kunnen worden. De beide Koningen hebben inmiddels de leden van de (Koninklijke) grenscommissie benoemd, die op basis van het advies van de gemengde ad hoc grenscommissie een definitief voorstel formuleren. Op grond van dit laatste advies wordt door de beide landen een traktaat voorbereid dat uiteindelijk moet leiden tot de beoogde aanpassing van de rijksgrens.

Tussen de beide landen is overeenstemming over het onderling afstemmen van wettelijke procedures, waarbij er naar wordt gestreefd het traktaat en de daaruit volgende benodigde besluiten op 1 januari 2017 in werking te laten treden. Daartoe wordt een “Memorandum van Overeenstemming” opgesteld, het ondertekenen van het betreffende document is op grond van artikel 171, lid 1 van de gemeentewet een bevoegdheid van de Burgemeester als afzonderlijk

bestuursorgaan. De Burgemeester kan deze bevoegdheid, op grond van artikel 171, lid 2 opdragen aan een ander persoon.

Collegevoorstel

Figuur 1. Feitelijke grenscorrectie tussen Nederland en België.

2. Context

Ondanks een goede samenwerking tussen de politie van de beide landen heeft met name de gemeente Eijsden-Margraten veel overlast van allerlei illegale activiteiten die hier plaatsvinden. Reeds in 1975 is een eerste poging gedaan om ook de grens aan de nieuwe situatie aan te passen. Er zijn diverse pogingen geweest om deze grenscorrectie daadwerkelijk te realiseren, dit is echter als gevolg van onduidelijke redenen niet gelukt. In 2011 bleek dat de beide ministeries van Buitenlandse Zaken van België en Nederland tot overeenstemming waren gekomen om de rijksgrens in overeenstemming te brengen met de "nieuwe" loop van de Maas. Sindsdien is een proces ingezet om inzichtelijk te maken wat dit daadwerkelijk betekent. Er moet nu een procedure worden doorlopen om dit daadwerkelijk te realiseren. In de praktijk betekent dit dat twee schiereilandjes die nu Belgisch grondgebied zijn Nederlands grondgebied worden (gemeente Eijsden-Margraten) en dat een gebied bij de Sluis van Ternaaien dat nu Nederlands grondgebied/water is (eigenaar Rijkswaterstaat), Belgisch grondgebied zou moeten worden.

Ook een stukje grondgebied van de gemeente Maastricht (in de Maas) wordt Belgisch grondgebied. Om te komen tot een overdracht moeten gronden privaatrechtelijk worden overgedragen, kadastrale gegevens worden aangepast en daarbij dienen rechten die op de gronden rusten te worden gerespecteerd.

Bij de beoogde grenswijziging zijn een aantal overheden betrokken, dit zijn onder andere de gemeente Visé, de gemeente Eijsden-Margraten het Waalse Gewest als privaatrechtelijke eigenaar van de gronden, de kadasters van beide landen, het ministerie van Economische Zaken van Nederland (NATURA2000), de Provincie Limburg, Rijkswaterstaat en zijn Belgische evenknie en ook de gemeente Maastricht. De provincie Limburg coördineert dit proces.

3. Gewenste situatie

De betreffende grond die overgedragen moet worden ligt weliswaar binnen het grondgebied van de gemeente Maastricht maar het eigendom, beheer en onderhoud ervan ligt in handen van het Ministerie van infrastructuur en Milieu. Rijkswaterstaat is de instantie die verantwoordelijk is voor het beheer en onderhoud.

De grenscorrectie heeft derhalve geen effecten voor de gemeente Maastricht. Vanwege het feit dat er geen arealen naar Maastricht komen hoeft het bestemmingsplan voor deze plek niet te worden aangepast.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

Niet van toepassing.

5. Effect op de openbare ruimte

Niet van toepassing.

6. Personeel en organisatie

Niet van toepassing

7. Informatiemanagement en automatisering

Niet van toepassing

8. Financiën

De gemeente Maastricht ontvangt vanuit het gemeentefonds een bijdrage voor het areaal, voor een hectare water ontvangt de gemeente een bijdrage van € 68 per hectare, vanwege het feit dat het areaal met ca. 1,16 hectare afneemt zal de bijdrage vanuit het gemeentefonds met € 78 afnemen. De financiële gevolgen zijn dus zeer beperkt.

9. Aanbestedingen

Niet van toepassing

10. Participatie tot heden

Op deze grenscorrectie is de Wet algemene regels herindeling van toepassing, dit is een Nederlandse wet die in 1984 is vastgesteld. De wet regelt hoe de Provincie, Minister van Binnenlandse Zaken en gemeenten moeten handelen als er bij van één van hen een initiatief is het grondgebied van een provincie of gemeente te wijzigen. In het kader van deze wet heeft de provincie begin 2016 een procedure gestart voor deze grenscorrectie, de eerste stap hierin betrof een ter visie legging bij de gemeenten Eijsden-Margraten en Maastricht, een ieder wordt in de gelegenheid gesteld om daarvoor een zienswijze in te dienen. Vooraf is aan de betreffende gemeenten gevraagd of er behoefte was aan een mondeling overleg, beide gemeenten hebben aan de provincie Limburg medegedeeld daarvan geen gebruik te maken. Het plan ligt vanaf 18 maart gedurende een periode van 8 weken ter visie voor. Het is momenteel nog niet duidelijk of hiertegen bezwaren worden ingediend.

Voorstel

- Akkoord te gaan met het aangaan van het “Memorandum van Overeenstemming” aangaande de grensoverdracht tussen Nederland en België.

11. Uitvoering, evaluatie en vervolg

Indien het college akkoord gaat met het aangaan van “Memorandum of Understanding” en de wordt de commissaris van de Koning gemandateerd tot het ondertekenen van de overeenkomst. De overeenkomst zal medio juni worden ondertekent, de daadwerkelijk grenscorrectie is voorzien op 1 januari 2017.